

ბანკის 35-ე ფილი № 231 (10007)	ოთხშაბათი, 29 სექტემბერი, 1954 წ.	ფასი 20 კაპ.

საბჭოთა სამშობლოს მგზნებარე პატრიოტიზმი

მწერალი-კომუნისტი

ნიკოლოზ ალექსის-ძე ოსტროვსკი (1936 წ.)

მუდამ ცოცხალი

როდესაც ლიტერატურული გმირი მილიონების გულსა და გონებას იპყრობს, იგი წიგნის ფურცლებიდან ცხოვრების შუაგულში გადადის როგორც ციხისკარი, რომელიც არსებას, ასეთი ბედი ხდება ნ. ოსტროვსკის პაეკი კორჩაგინისა, რომლის მეშვეობით, ვეყავს სხე მუდამ თვალწინ უდგას ყველა პატიოსანი ადამიანის, განსაკუთრებით ახალგაზრდობის.

და ეს ბუნებრივიც არის. მითხველი ამ ტიპში ხელგას ფოლადისებური ახალგაზრდა თაობის სახეს, კომუნისტების საქმიანობის ბრძოლის რომანტიკას, ყველა იმ თეი-სებას, რაც ლენინურ-სტალინური გეგრიდის ღირსეულ ჯარისკაცს ამშვენებს.

ისეთი გმირების სახეები, როგორიც კორჩაგინია, ღირსას იქნება ჩვენს შთამბრძნებელ მაგალითად, — წერდა სტალინისათვის სატრაქტორო ქარხნის კომპიუნი-რული ხარატი მ. სტეპანოვი, ხოლო დნეპრსკის მშენებ-ლობის მონაწილე კომპაგნიერი დ. ბესლანოვი იფერ-თოვანებდა აღნიშნავდა: „ოსტროვსკის წიგნის დურც-ლებზე ჩვენ ვისწავლეთ მტარებად ძლევა“.

პაეკი კორჩაგინის გმირული მაგალითისამებრ იბრძოდ-ნენ ჩვენი ახალგაზრდები დიდი სამამულო ომის ფრონ-ტებზე. საბჭოთა მეომრები იგი თითქმის იდუმალად ესა-უბრებოდნენ, ამხევებდა და ეწერაგის მატებდა. ფრონ-ტის ერთ-ერთ უბანზე პოლიტბელმა ორლენკომ შენიშ-ნა, რომ მებრძოლი ჩანთაში წიგნს სტებდა. „ეს ჩემი პი-რადი დროშაა, — ლიბლით განუშარტა მებრძოლმა და ხელთ მოეფერა წიგნი, — არასოდეს არ მოვიშორებ“ მის ყდაზე ოქროსფერად ბრწყინავდა წარწერა: „ნ. ოსტ-როვსკი. როგორ იწითობოდა ფოლადი“.

პაეკი თან ახლდა სტალინის მეომრებს ყველგან, სადაც ისინი იმარჯვებდნენ, საბრძოლო დიდების ახალ ფურც-ლებს წერდნენ.

სამხედრო-საზღვაო ფლოტის მუზეუმში ინახება ოსტ-როვსკის წიგნი, რომელზედაც ახლაც აწინა საბჭოთა კე-შირის გმირის კორჩაგინისთვის სისხლის ლაქები. ეს წიგნი გმირული გატერის ეკიპაჟთან ერთად იგერიდა 30 ფაშისტური ავიგამანადგურებლის თავდასხმას.

ზოია კოსმოდემიანსკაიას ძეგლის მარმარილოზე ამოკ-ვეთილია კორჩაგინის მიერ გალიას საფლავთან წარმოთქ-მული სიტყვები. სწორედ ეს სიტყვები ჰქონდა ჩაწერილი ზოიას თავის დღიურში. გმირი პარტიზანი ლიზა ჩაიკინა პარტიზანებს აცხადებდა „როგორ იწითობოდა ფოლადის“ საბრძოლო ეპიზოდებს.

პაეკი კორჩაგინის სული დაჰყავს ოლეგ კოშევის. იგი წიგნს „როგორ იწითობოდა ფოლადი“ გვერ კიდევ მე-ექვსე კლასში გაეცნო.

კორჩაგინის სახელი არა მარტო ომის მრისხანე წლებ-ში ახსენებდა ახალგაზრდობას. გამარჯვების შემდეგ იგი ათასობით თანამშემსენს ერთად ტანკიდან ტრაქტორზე გადაჯდა, ბრძოლდებთან აღმაშობა, უნივერსიტეტის აუ-დიტორიის ესტუმრა. კომუნისტური მრისხანის მოწინავე ხაზზე ღდაწან კორჩაგინის სახელობის ბრიგადები, ეკი-პაბები.

მოსკოვისა და ლენინგრადის უდიდეს საწარმოებში მა-გალითის მიმცემია „კორჩაგინული ბრიგადები“. ქარხანა „ქარსნი ვიბრორეცია“ კომპაგნიერებმა დაადგინეს საუ-კეთესო ბრიგადის როგორც გარდამავალი დროშა გადსა-ცენ ნ. ოსტროვსკის წიგნი. „კორჩაგინული“ ბრიგადები მუშაობენ ქიევის ვაგონმშენებელ ქარხანაში, ოსტ-როვსკის სახელობის ბრიგადები არსებობენ გროზნოს ნავთობის საარეწრებში, რიგის ელექტროტექნიკურ ქარხა-ნაში, კომმუნისტურებში, საბჭოთა მეტურნებებში.

პაეკი კორჩაგინის გავლენა დიდი ხანია გაცდა სამშო-ბლის ფარგლებს. იგი თანაზრად საყვარელი ყველა ერისა და კონტინენტის ახალგაზრდობისათვის.

პაეკი კორჩაგინის იცნობენ კაბიტალის ბნელ სამყა-როშიც, იქ, სადაც „როგორ იწითობოდა ფოლადი“ უბ-რალა რიგითი ადამიანის ბრძოლის ცეცხლით აღუწ-თებს გულს, ხოლო მმართველ წრეებს შიშის წარსა სცემს.

მ. პარტოვალაშვილი.

ღივანაშვილის გამოყენება

დღივ რუსი მწერლის ნ. ა. ოსტროვსკის დაბადების 50 წლისთა-ვის აღსანიშნავად საქართველოს კარლ მარქსის სახელობის სახელ-მწიფო საჯარო ბიბლიოთეკაში გაიხსნა ლიტერატურის გამოფენა. გამოფენა მოწყობილია ორ სტენდზე და შედგება სამი განყოფი-ლებისაგან. პირველ განყოფილებაში წარმოდგენილია ნ. ა. ოსტ-როვსკის ცხოვრებისა და შემოქმედების ამათველი მასალები — მწერლის ბავშვობისა და ახალგაზრდობის ფოტოგრაფიები, ავტო-გრაფი წიგნების „როგორ იწითობოდა ფოლადი“ და „ქარიშხლით შო-ბილი“ ძველი და ახალი გამოცემების სხვადასხვა ენაზე. მეორე განყოფილებაში მთლიანად დათმობილი აქვს ნ. ა. ოსტროვს-კის შემოქმედების შესახებ გამოქვეყნებულ კრიტიკულ წარჩილს, სტატიებსა და შრომებს. მესამე განყოფილებაში მოთავსებულია ოსტროვსკის ნაწარმოებ-ნი. ქართულ, სომხურ, აზერბაიჯანულ და თურქულ ენებზე. წიგნსაცემი დაცულია ნ. ა. ოსტროვსკის 200-მდე წიგნი.

„როცა ცხოვრებამ დამე და ხარცელებ მი-მაგაჰა, ყველაფერი შევიწერე იმას, რომ დამ-მეცაყცებინა ჩემი აღმზრდელისათვის — ძველი ბოლშევიკებისათვის, რომ კლასის ახალ-გაზრდა თაობა ფარხმალს არ ყრის არავითარ პირობებში... წინ მივიწვიდი იბიკომ, რომ გა-რემხილიდი ვიყავ პარტიის გულისხმობი მწერ-წელობით“.

ახე თქვა მწერალმა-კომუნისტმა ნიკოლოზ ალექსის-ძე ოსტროვსკიმ, ავტორმა ფართოდ ცნობილი რომანებისა „როგორ იწითობოდა ფოლადი“ და „ქარიშხლით შობილი“ მისთვის ხაზებში დღეს. როცა პარტიამ მას მტკრულ მამაგრა მთავრობის უმაღლესი ჯარადი — ლენინის ორდენი.

ოსტროვსკის მთელი გმირული ცხოვრება ამ სიტყვების მკაფიო დადასტურებაა. მას ფარ-ხმალი არასოდეს დაუყრია და იბრძოდა სი-ცოცხლის უკანასკნელ დღემდე. უკან არ დაუ-ხვეია თვით ავადმყოფობასთან — ყველაზე სა-შინელ მტრთან ბრძოლაში, — და გამარჯვე-ბული დარჩა.

მღეს საბჭოთა კავშირის ყველა ხალხი აღ-ნიშნავს ნ. ა. ოსტროვსკის დიდადების 50 წლისთავს. მწერალმა მხოლოდ ეკლადრმტე წელიწადს იცოცხლა. აქედან ცხრა წელიწადს იგი უძრავად იწვა სარეცელზე, მძიმე სენით შეპყრობილი, შედე წელიწადს არ ჰქონდა მძი-ველობა. იგი ხრული ინვალიდი იყო, მაგრამ მხოლოდ მელიცანის თვალსაზრისით.

ის, რომ მე ახლა მუშავევლი ვარ ხარე-ცელს, იმას არ ნიშნავს, რომ ავადმყოფი ვარ. ეს სწორი არ არის. ეს სისულელეა — სწერდა ოსტროვსკი მეგობარს. — ის, რომ ჩემი ფე-ხები არ მოძრაობს და ვერაფერს ვერ ვხედე — სრული გაუგებრობა, იდიოტური, სატრა-რი ხუმრობაა“.

მატე ზაჟკამ, უმგებელი მწერალმა, ცნო-ბილმა გენერალმა ლუკაჩმა, რომელმაც სიცოც-ხალ შენწარა ექსპანელი ხალხის თავისუფლე-ბას, 1934 წელს ოსტროვსკისთან შეხვედრის შემდეგ გამოიტანა შთაბეჭდილება, რომ: „ეს მალეიანი, — მამაცე ქაბუცი, მებრძოლი“, ავადმყოფი და უსინათლო ოსტროვსკი ავად-მყოფობამაც კი ვერ მოსწევტა ცხოვრებას. იგი ცოცხლობდა ხალხის ინტერესებით და ხალხისათვის. სწორედ ავადმყოფობის პერი-ოდში, მისთვის ყველაზე მძიმე პერიოდში, ოს-ტროვსკი შეიშინა უფავად ოპიზმისტური ნა-წარმოები „როგორ იწითობოდა ფოლადი“, და-ხატა მავლ კორჩაგინის სახე, რომელიც განა-ხასიერებდა ჩაგულთა მისწრუფებს ბრძოლისა და გამარჯვებისადმი.

კაცობრიობის ბედნიერებისათვის ბრძოლა ოსტროვსკის დღევანდ იყო. მაგნიტისმდე, რო-ცა სადგურ შემეტვისის ბუფეტში მუშაობდა, მან საუთარ თავზე განიცადა კაპიტალისტური ექსპლოატაციის მთელი საზოგადოება, მთელი სიმძიმე. ვერც კიდევ მასში თორმეტი წლის ბიჭს განუტყობდა აზრი, არამც ეს ცხოვრება ნაღვლით ცხოვრება არ არის ადამიანისათ-ვის“.

მომავალი მწერლის შეხედულებათა ჩაგოყა-ლებების წიგნებში შეუწყო ხელი. წიგნებში ეტბება იგი დიდიერ ნებისყოფის ადამიანებს, ისეთ ადამიანებს, რომელთაც ადამიანის ბედ-ნიერებისათვის სიყვარულისე არ ეწინააღ, და შეუსრულდა თუ არა ოსტროვსკის თითბებე წელი, იგი ჩაება ნაღვლით ცხოვრებისათვის ბრძოლაში.

1918 წელს ქალაქ შებეტოვკის ბოლშევიკურ-ი ორგანიზაცია იტაკევეშეთში იყო. მამნი ნიკოლოზ ოსტროვსკი ახრულებდა მეკავშირის მოვალეობას, ინფორმაციას აწვდიდა ორგანი-ზაციას, თუ რა ხდებოდა ქალაქში, ახრულებდა ცალკეულ დავალებებს, კედლებზე აკრავდა მოწოდებებს მშრომელებისადმი ებრძოლნათ ოკუპანტების წინააღმდეგ.

1919 წლის 20 ივლისს კოლია ოსტროვსკი და მისი მეგობრები პირველნი შევიდნენ კო-კავშირში. ოსტროვსკი გაიხსენებდა ზოდზე: „იკომკავშირულ ბილეთთან ერთად ჩვენ მიფა-ლეთ თოფი და ორასი ვაზნა. უკეონი დღე-ბით შეიშოსნენ პირველი კომკავშირელები, პარტიის ერთგული თანამშემე“.

როცა შემოდგომაზე წითელმა ნაწილებმა დროებით დატოვეს შებეტოვკა, ოსტროვსკი ფრონტზე წავიდა. ლეგენდარულ კოცესკის ბრიგადაში, პირველი ცხენოსანი არმიის მებრ-ძოლთა რიგებში იგი იარაღით ხელში იბრძოდა მშობლიური ხალხის ბედნიერებისათვის. 1920 წლის აგვისტოში დიუკანან ბრძოლაში ნიკო-ლოზ ალექსის-ძე მძიმედ დაეჭრა. გაზოგანსა-ლების შემდეგ ოსტროვსკი დემობილიზაციით უნდა გაეთავისუფლებინათ, იგი ინვალიდი გახდა.

მაგრამ ავადმყოფობის დრო არ იყო. ჩვენს ქვეყანა მთელ ძალდონეს ძაბავდა ომით დანჯ-რეული მეურნეობის აღსადგენად. როგორც ხალხის ერთგული შვილი, ოსტროვსკი აქტიუ-რად ჩაება სოციალისტებისათვის ბრძოლაში და თან გაყოფილია თავისი ახალგაზრდა მეგობრები.

1921 წელი. კიევი. საწარმო-დარეხებულმა სა-თავისაშობისათვის, სკოლებში მეცადინეობა-სათვის სპირიტი იყო ღმერთი. პარტიულმა ორგა-ნიზაციამ მოუწოდა კომკავშირელებს გაეკე-ნათ შემოს მოსაზრებად რეინივოს შტო. ეს შეშა დამაშვილებელი იყო. მაგრამ, მტრების გა-ნებლური გეგმები, — იგი ტუის სიღრმეში, რე-ინივოიდან შორს იყო. ახალგაზრდა ენთუზია-ტებმა, უაზრობის, სიცოცხლის და კონტრარე-ლუციონი ბანდების თავდასხმის საფრთხის მი-უხედავად, მთელი ენერგიით მოიკიდეს ხელი პარტიის მიერ დადგენილ საქმეს, მათ შორის იყო ნიკოლოზ ოსტროვსკიც. აქ ის ავად გახდა და უფრომბ მდგომარეობაში გაგზავნეს შებე-ტოვკაში.

1922 წლის ოქტომბერ-ნოემბერი. დაბრუნდა თუ არა კიევი, ოსტროვსკი, მიუხედავად სუს-ტე ჯანმრთელობისა, კომკავშირელთა ბრიგა-დასთან ერთად მონაწილეობას იღებს სატევი ხე-ტუის გაღრჩენაში წყალდიდობის დროს.

1923 წელი. ოსტროვსკი მუშაობს კომკავ-შირის ბერეზდოვის რაიკომის მდივნად და სა-ყოველთაო საგადაღებო სამხედრო სწავლე-ბის ბადალიების კომისიად. მონაწილეობას იღებს დივიზიონებთან ბრძოლაში, უკრაინაში ბანდიტობის ლიკვიდაციაში.

1924 წლის 9 აგვისტო დაუფუყარი იყო ოს-ტროვსკის ცხოვრებაში. აღსრულდა მისი ხა-ნუყარი ოცნება — იგი კომუნისტურ პარტიის წევრი გახდა. „როგორ შემოდება პარტიის გა-რეით ცხოვრება ასეთ დიად, უმაღალით პერე-ოდში?“, — წერდა იგი.

თავდადებელმა და დამაბულმა მუშაობამ, ქრონობამ, გაიცემა მძიმე გავლენა მოახდი-ნა ნიკოლოზ ალექსის-ძის ჯანმრთელობაზე. 1925 წლიდან ყველაზე მძიმე პერიოდს დადგა მის ცხოვრებაში, პერიოდს, რომელსაც მან „სტოვრებისათვის, მწერაბში დაბრუნებისათვის ბრძოლა“ უწოდა.

ჯანმრთელობის დაბრუნება შეუძლებელია. ეს ცხადი იყო. საჭირო იყო ეტყნა გამოსავალი შექმნილი მდგომარეობიდან.

ნიკოლოზ ოსტროვსკიმ იპოვნა ეს გამოსა-ვლა. იგი შეუდგა თვითგანათლებას, იწყო მზა-დგმა ახალი დიდი მუშაობისათვის. წიგნები, წიგნები და წიგნები. მთელი დღეობით სწავ-ლებდა იგი პოლიტიკურ და მხატვრულ ლიტე-რატურას. „საუთარ თავზე უდღესმა მუშაო-ბამ ინტელიგენტი გამხადა“, — ამბობდა ნ. ოს-ტროვსკი. მწერლის პირველი ლიტერატურული ნაშრო-მი მიუძღვნა კოცესკის ბრიგადის მეგობრებს. ეს ნაშრომი მან ოდესაში გაგზავნა. ამხანაგები აღტაცებით გამოხმაურნენ და დაუბრუნეს

ხელნაწერი. მაგრამ ოსტროვსკის ეს მოთხრობა ფოსტამ დაკარგა. „დაიღუპა რვა თვის შეუშო-ვარი შრომა“, — გულისტყვილით წერდა იგი. ამან ვერ ჩაქლა ოსტროვსკის მისწრაფება დარჩენილიყო მწერაბში, სასარგებლო ყოფი-ლიყო სამშობლოსათვის. 1930 წელს მოსკო-ვი, უკვე მთლიანად უსინათლო იგი იწევბს ახალ შრომას — რომანს „როგორ იწითობოდა ფოლადი“.

რომანის პირველი ფურცლები ოსტროვსკიმ თვითონ დაწერა. წერდა ღამით, როცა სახლში სიწყნარე ჩამოვარდებოდა, და დაწერდა ფურ-ცლებს იატაკზე ყრბა. დილით მახლობლები ავაროებდნენ დაწერაბს, აწყობდნენ ყდაში, ხოლო საღამოს მუშაობის შემდეგ იწევბდნენ მათ გადაწერას, რომლის დროსაც ძილებს არ ჩევდნენ ერთმანეთში არეულ სტრქონებს. მაგრამ მალე ნიკოლოზ ალექსის-ძემ ვეღარ შეძლო თავისი აზრების ჩაწერა, ფორეკური და-ძახულობა მწვედა ტკივილს იწევდა მელაებე-ში, იგი კარნახზე გადავიდა.

ხოლოს, წიგნი დაწერა. იგი გამოცემლობას გაუგზავნეს, მაგრამ იქ არ ჩქარობდნენ. ყოვე-ლი დღე მძიმე ვანცდის დღე იყო ოსტროვსკი-სათვის. მას ადუთებდა ვარი, რომ ბელნაწერს არ მიიღებდნენ, და აო მოვიდა დღეა ხნის ნა-ნატრი ცნობა, რომ „როგორ იწითობოდა ფო-ლადი“ მიღებულია დასაბედად. უდიდესმა სო-ხარულობა მოიცვა ოსტროვსკი. იგი ამბობდა, რომ ბედნიერებამ ხელი გაუწოდა მას და ღრმა არქივიდან მოკმეღ არამაში გადავიდა.

1934 წელს ნ. ა. ოსტროვსკი შეუდგა ახალი რომანის იქარიშხლით შობილი“ წერას. მას მოსწონდა ეწოდა „პოლიტიკური“, „ანტეფა-შისტური“ და ცდილობდა ეჩვენებინა „როი საყაროს, ორი ხუდღერი ძაღლის — მუშაობა კლასიკის და პურუზაშის“ ბრძოლის ვრცელი სურათი. რომანი, ნაწესხარად, დაუმთავრებე-ლი დარჩა. ოსტროვსკი მოასწრო ოთხიდან მხოლოდ ერთი წიგნის დაწერა.

ნიკოლოზ ოსტროვსკის მქვეყარე, თავდად-ბული ცხოვრება არის ცხოვრება—გმირობა. მისი შესანიშნავი ნაწარმოებნი ასწავლიან მთლა. ომობით ადამიანს, თუ როგორ უნდა იცხოვე-რონ და იბრძოდონ დიდი მუშისათვის.

დიდი სახელმწიფო ომის წლებში მწერლის სახელ-მწერლობა, რომელიც მსოფლიოში, ათო-ბით, ასობით წერილი მიდიოდა. საბჭოთა არ-მიის ჯარისკაცები და ოფიცრები წერდნენ, რომ ოსტროვსკის წიგნები გაასწავლის, თუ როგორ უნდა „გვევიროს თავი ბრძოლაში“, წერდნენ. რომ რომანი „როგორ იწითობოდა ფოლადი“ ეტმარება მათ სტილით ბრძოლაში, რომ იგი გამარჯვების სიმბოლოდ გადმოქცე-ბიდა. ოსტროვსკის უკუვად სახელთან მჭიდროდ არის დაკავშირებული ახალგაზრდობის მეორე თაო-ბის — შოთა კოსმოდემიანსკაიას, ლიზა ჩაიკი-ნას, საშა ჩეკალაიას, ოური სპირნოვის, კრას-ნოდინის გმირების მამოცობა.

დღესაც მთლიანობით საბჭოთა ადამიანი წარ-მოქმემა ნიკოლოზ ოსტროვსკის სახლს. მისი გმირობა წარმოშობს მისწრაფებს კიდევ უფოი ეშწრობითა სავადრელ სამშინდელს ბედნიერე-ბისათვის.

დღეს, როცა მთელი პროგრესული კაცობრი-ობა ერთიანი ფრონტით გამობის ხალხთა შო-რის მფარეობასა და მეგობრობისათვის ბრძო-ლასში, გვერდებმა მებრძოლი მწერლის გულში-ჩამწვილობა სიტყვებით სრულად უკრაინის კომ-კავშირის IX ყრდობის დელეგატებისადმი: „შრომის მსოფლიო რეკრდები, მსოფლიო მძღწევები, კულტურის უდიდესი ზრდა, ცოდ-ნის წყურველი — აი რით არის მოცული ჩვე-ნი ქვეყანა, მშველიობან სამშინდელთა ქვეყანა. მშველიობის დროშა აღმართული ჩვენს ქვეყა-ნაში, შესანიშნავი დროშა — იგი მთელი კ-ცობრიობის იმედია“.

რ. ოსტროვსკიანი.

ნ. ოსტროვსკის რომანების ქართული თარგმანები

ნ. ოსტროვსკის რომანის „როგორ იწ-ითობოდა ფოლადი“ ქართულად გა-მოცემის თაიისი ისტორია აქვს. რო-გორც ცნობილია, რომანის პირველი ნა-წილი გამოვიდა მოსკოვში 1932 წლის დამლეც. 1933 წელს დასრულდა რომ-ანის მეორე ნაწილი, ხოლო შიგადად გა-მოვიდა 1934 წლის სექტემბერს. რომა-ნის პირველმა ნაწილმა ასეთივე დიდი ყურადღებას მიიქცა. ისეთივე იყო მე-ორე ნაწილის ხვედრი. როგორც პარ-ტიულმა, ისე უპარტიო მილიონინში მასებში ამ წიგნში იგრძნეს თავიანთი გულის ცემა, დაიანხეს პასუხი თავიანთ ფსიქოლოგიურ მოთხოვნილებებზე, რომ ლიტერატურაში ენახათ ოქტომბრის გმირი, ასეთი გმირი იყო უზრალო მუ-შის შვილი და თვითონაც მუშა წითელი არმიელი პაეკი კორჩაგინი. ცხადია, სა-

ქართველი უნდა გამოხმაურებოდა ოს-ტროვსკის რომანს. მით უმეტეს რომ ორივე ნაწილი გამოვიდა რუსეთში 1935 წლის ზაფხულში... „საქართველოს კომპარტიის ცენტრა-ლურმა კომიტეტმა კომკავშირის ცენ-ტრალურ კომიტეტს დაავალა მიეღო ზომები წიგნის გამოცემისათვის, თარი-გნა დაეგადა მწერალ როდინს ქთო-რისა“.

სანამ ქართული თარგმანი სტაშბას გადამცემოდა, საჭირო იყო ზოგიერთი საკითხის დადგენა და გადაჭრა. იმ დროს ტექნიკური ტერმინოლოგია მხო-ლოდ შემოიღებდა ხმარებაში (ტერმი-ნოლოგია დაიხვედა 1935 წელს). მე-ერე ტერმინი ახლად იქნა შემოღებული. ცენტრალურმა კომიტეტმა გამოაყუ-სკეციალური კომისია, რომელმაც და-

ადგინა თარგმანის ტერმინოლოგია. ამის შემდეგ წიგნი გადევტა სტაშბას. ნ. ოსტროვსკის რომანისადმი ინტერე-სი მიდუნდა დიდი იყო, რომ 22-ფორმა ნახევარიანი წიგნი ამ დღეში დაბეჭდ-და გამოვიდა.

საქართველოს კომკავშირის ცენტრა-ლური კომიტეტის ინიციატივით საქარ-თველოს სახელმწიფო გამოცემლობამ „როგორ იწითობოდა ფოლადი“ ხელ-მეორედ გამოსცა 1947 წელს.

ოსტროვსკის მეორე რომანი „ქარიშ-ხლით შობილი“ თარგმნილია მწერალ-ბილით აბრამიას მიერ და გამოსცა საბჭოთა კავშირში, ორივე წიგნს ქართული საზოგადოება დიდი აღფრთოვანებით შეხვდა. ნ. ოსტროვსკის ეს ნაწარმოე-ბები ქართული ახალგაზრდობის საყ-ვარელი წიგნებია.

მოსკოვი. მწერალი ნ. ა. ოსტროვსკის სახელმწიფო ბინა. მუზეუმი. სწრაშინად მარჯვნივ: მწერლის მთლელ რ. პ. ოსტროვსკია, მწერალი ნ. ვ. ჩერტოვა და მწერლის ძმა და. ა. ოსტროვსკი მუზეუმის ერთ-ერთ დარბაზში. ფოტო ვ. მანტუევისა (საქდესის ფოტოქონიკა).

მოსკოვი. მწერალი ნ. ა. ოსტროვსკის სახელმწიფო ბინა. მუზეუმი. სწრაშინად: მემორიალური ოთახი. აქ ცხოვრობდა და მუშაობდა ნ. ა. ოსტროვსკი 1935 წლის დეკემბრიდან სიცოცხლის უკანასკნელ დღეებამდე. ფოტო ვ. მანტუევისა (საქდესის ფოტოქონიკა).

მუზეუმი სოჭში

ზოვის ახლოს მყუდრო და ღამაზ ქუჩას გადმოჰყუ-რებს კოპწია აგარაკი. მისი პატარა ცხო იწევბა თვითრი კიბით, რომლისთვისაც კალთა გადუფარებია უზარმა-ზარ კეიპაროსს. სახლის წინ ღამაზი წარწერაა: „ნიკო-ლოზ ოსტროვსკის სახელმწიფო მუზეუმი“. ამ ქუჩაზე გაწეწეწეტილი მოდიან ადამიანები, რომ ნახონ გმირი მწერლის, შესანიშნავი საბჭოთა პატრიოტის ნ. ოსტ-როვსკის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ამსახველი ექს-პონატები, ნახონ ის ადგილები, სადაც მწერალი ქმნიდა თავის უცდელი რომანის „როგორ იწითობოდა ფოლ-ადი“ მეორე ნაწილს.

ეს მუზეუმი გაიხსნა მწერლის გარდაცვალების შემ-დეგ 1937 წლის 15 თებერვალს.

პირველი სტენდი დათმობილი აქვს ექსპონატებს, რომლებიც ასახვენ მწერლის ბავშვობის პერიოდს.

ნ. ოსტროვსკი პატარაობიდანვე იწყებს ფიზიკურ შრომას. მუზეუმში ნახათ სურათები, რომლებიც ნა-თელ წარმოდგენას იძლევიან პატარა კოლიას მძიმე შრომობზე სამარეულოში, სადაც იგი დღეღამეში 15 საათს მუშაობდა.

მიუხედავად მოუცულოობისა, ნ. ოსტროვსკი პო-ულობდა დროს წიგნების საკითხავად. მუზეუმში დაცუ-ლია კოლიას წიგნები „გარბილი“, „სპარტაკი“. ამ წიგნების გმირებმა ჩაუნერგეს მას მისწრაფება დამდგა-რიყო თავისუფლებისათვის ბრძოლის მოწინავე ხაზზე.

მუზეუმის შემდეგ განწყობილია მიძღვნილი დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციისადმი, სამო-ქალაქო ომისადმი.

სოციალური განყოფილება მიძღვნილია სამოქალაქო ომში ლენინური კომკავშირის გმირული ბრძოლები-სადმი.

მნახველთა დიდ ყურადღებას იმსახურებს მუზეუმის განყოფილება, სადაც გამოფენილია მასალები იმის შე-სახებ, თუ როგორ იწევბოდა მარად უცდელი წიგნი „როგორ იწითობოდა ფოლადი“. იქვე თვალსაწირო ად-გილას ოქროს ასოებით წარწერილია ნ. ოსტროვსკის ცნობილი სიტყვები: „ადამიანისათვის ყველაზე ძვირ-დასი სიცოცხლეა. სიცოცხლე მას მხოლოდ ერთხელ ეტლევა, და საჭიროა ისე იცხოვრო, რომ მწვავედ არ გავლდეს გული უმზინად გატარებული წლებისათვის, რომ არ გვედღეს სიტყვებით უსინდისო და წერილმანი წარუტყობისათვის, რომ სიკვდილის დროს შეგვიღოს თქვა: მთელი ცხოვრება და მთელი ძალდონე შევიღე ქმეყანად უშეგვიერებს — კაცობრიობის განათვისუფ-ლებისათვის ბრძოლას“.

ბილიბრაფიულო კომბინატი „კომუნისტი“, ლენინის ქ. № 14.